

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **KEY INVESTMENTS, a. s.**, se sídlem Václavské nám. 808/66, Praha 1, proti žalované: **Česká národní banka**, se sídlem Na Příkopě 28, Praha 1, proti rozhodnutí bankovní rady žalované ze dne 24. 4. 2008, čj. 2008/1243/110, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 5. 2012, čj. 8 Ca 263/2008 - 88,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností se žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku městského soudu. Jím městský soud zrušil zamítavé rozhodnutí bankovní rady stěžovatelky ze dne 24. 4. 2008, čj. 2008/1243/110, o rozkladu žalobkyně proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, čj. 2008/2134/570, a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Posléze uvedeným rozhodnutím byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 200.000 Kč za správní delikty podle zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, ve znění účinném do 30. 4. 2004. Městský soud podané žalobě vyhověl z důvodu nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

[2] Stěžovatelka podala kasační stížnost z důvodů zakotvených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., tj. namítá nezákonnost napadeného rozsudku a také jeho nepřezkoumatelnost. Součástí kasační stížnosti byla žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. O této žádosti zdejší soud posoudil následujícím způsobem.

[3] Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Jde tedy o institut výjimečný, jehož účelem je ochránit adresáta veřejné správy před případnými neodstranitelnými negativními následky aktu veřejné správy (srov. usnesení NSS ze dne 27. 1. 2012, čj. 2 As 132/2011 – 115, všechna zde citovaná rozhodnutí NSS dostupná na www.nssoud.cz, přiměřeně též usnesení sp. zn. IV. ÚS 581/06, ze dne 11. 10. 2006, dostupné na <http://nalus.usoud.cz/Search/Search.aspx>).

[4] Zákonem č. 303/2011 Sb. byla právní úprava podmínek pro přiznání odkladného účinku s účinností od 1. 1. 2012 změněna; podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku

může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Navrhovatel tak nadále již není povinen prokazovat tzv. nenahraditelnou újmu (resp. důvodnou obavu její hrozby), nýbrž „pouze“ nepoměr mezi následkem (slovy zákona „újmou“), které by vznikly žalobci nepřiznáním odkladného účinku a případnou újmu, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí nedošlo. Přiznání odkladného účinku nesmí být současně v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Lze tedy shrnout, že současná právní úprava je ve vztahu k přiznání odkladného účinku vstřícnější než právní úprava předešlá.

[5] Soud následně na základě svého uvážení rozhoduje, kterému z konfliktních zájmů dát v konkrétním případě přednost (viz též důvodová zpráva k zákonu č. 303/2011 Sb., bod 38). Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku však soud nijak nepředjímá meritorní rozhodnutí ve věci samé.

[6] Zdejší soud neopomněl, že v daném případě je stěžovatelkou Česká národní banka, tedy subjekt veřejnoprávní, nadán státem svěřenou pravomocí v oblasti její působnosti, kterou je výkon dohledu nad finančním trhem v ČR (§ 1 odst. 1 a 2 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance). Otázkou, zda může podat žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti rovněž takovýto subjekt – typicky tedy žalovaný (resp. žalovaná) - se zabýval rozšířený senát zdejšího soudu v usnesení ze dne 24. 4. 2007, čj. 2 Ans 3/2006 – 49 (publ. pod č. 1255/2007 Sb. NSS), v němž výslovně konstatoval, že § 107 s. ř. s. se vztahuje ke každému stěžovateli, tedy i k žalovanému (k tomu viz usnesení NSS ze dne 23. 5. 2012, čj. 2 Afs 36/2012 – 33).

[7] Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má stěžovatel. Stěžovatel musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností to vyvozuje a uvést její intenzitu. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského (městského) soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Hrozící újma musí přitom být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní.

[8] Pokud jde o splnění druhého zákonného předpokladu, tj. že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, soud vychází z povahy věci a z obsahu soudního a správního spisu, včetně eventuálního vyjádření ostatních účastníků řízení.

[9] Stěžovatelka svůj návrh na odkladný účinek odůvodnila tím, že na základě pravomocného a vykonatelného rozsudku městského soudu by žalobkyni vznikl nárok na vrácení již zaplacené pokuty, takže po případném vyhovění kasační stížnosti a zrušení napadeného rozsudku městského soudu by stát musel pokutu opakovaně vymáhat, což s ohledem na současnou finanční situaci žalobkyně může být ve velké míře neúspěšné. Žalobkyně totiž dne 29. 6. 2012 podala na sebe insolvenční návrh, čímž došlo ke skutečnosti, která může omezit dobytost uvedené pohledávky. Dále stěžovatelka tvrdí, že žalobkyně v insolvenčním návrhu, který je veřejně dostupný v insolvenčním rejstříku, uvádí závazky ve výši 56.222.733,66 Kč a vlastní celkový majetek v hodnotě 5.056.292 Kč. Žalobkyně dosud nezaplatila ani poslední paušální částku náhrady nákladů řízení ve výši 1.000 Kč a je zřejmé, že její majetek nepostačuje na uspokojení jejich věřitelů.

[10] Žalobkyně ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku ze dne 19. 6. 2012 pouze uvedla, že z odůvodnění návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nijak nevyplývá skutečnost, že by výkon napadeného rozsudku znamenal pro stěžovatelku nepoměrně větší újmu. Zdůraznila přitom, že důkazní břemeno leží právě na stěžovatelce.

[11] V tomto směru je namístě vycházet z usnesení zdejšího soudu ze dne 5. 1. 2005, čj. 1 Afs 106/2004 – 49, publ. pod č. 982/2006 Sb. NSS, podle kterého „*tvrzené obroženi veřejného zájmu spočívajícího v řádném stanovení a vybrání daní (stěžovatel chápe pojem veřejného zájmu dosti úzce jako „fiskální zájem státu“)* nemůže vést k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti: podobným způsobem a s přihlédnutím ke své konkrétní věcné působnosti by totiž mohl argumentovat každý správní orgán, jebož rozhodnutí bylo zrušeno, neboť činnost všech správních orgánů směřuje k uspokojení toho či onoho veřejného zájmu. To je však v rozporu s mimořádnou povahou institutu odkladného účinku: kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u něž by bylo možno odkladný účinek očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti prolamuje Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce opsal slovy o nenahraditelné újmě.“

[12] Tyto závěry lze přiměřeně vztáhnout i na nyní projednávanou věc, přestože svojí povahou spadá do oblasti správního trestání. Jinými slovy, pokud je návrhovátelem žalovaný (orgán veřejné moci), nemůže obecná argumentace založená pouze na veřejném zájmu vymáhat povinnost zaplatit finanční částku stanovenou správním rozhodnutím z hlediska přiznání odkladného účinku obstát automaticky. V opačném případě by to vedlo k závěru, že odkladný účinek by musel být takovému návrhu přiznán v těchto případech vždy, avšak to je zcela v rozporu s cílem a povahou institutu přiznávání odkladného účinku.

[13] Jiná situace však nastává právě v případě, kdyby uložená pokuta musela být opakovaně vymáhána s tím, že reálně existují skutečnosti ohrožující její dobytost (srov. usnesení NSS čj. 2 Afs 36/2012 – 33, již cit. v bodě [6] shora). Zahájení insolvenčního řízení, jehož předmětem je dlužníkuv úpadek nebo hrozící úpadek a způsob jeho řešení, takovou skutečností jistě je. Nejvyšší správní soud tvrzení stěžovatelky o zahájení insolvenčního řízení se žalobkyní ověřil ve veřejně přístupném insolvenčním rejstříku (dostupném na <https://isir.justice.cz/isir/common/index.do>). Z tam uvedeného insolvenčního návrhu skutečně vyplývá, že finanční závazky žalobkyně vůči 12 různým věřitelům několikanásobně převyšují její celkový majetek.

[14] Obavy stěžovatelky tak lze vnímat jako relevantní a dostatečné z hlediska zákonného vymezení institutu odkladného účinku kasační stížnosti a hrozící újma na straně stěžovatelky, potažmo státu (hrozící nedobytnost pokuty ve výši 200.000 Kč v případě jejího opětovného vymáhání) je závažná, reálná a nikoliv bagatelní. Za této procesní situace není na místě hodnotit, zda tato pokuta byla zaplácena oprávněně či nikoliv; to vyplyne z dalšího řízení, v němž bude věc řešena meritorně. Pokud však soud na jedné straně zvaží následky a náklady (finanční, časové, apod.), které by nastaly v důsledku vrácení pokuty žalobkyni a jejího případného opětovného vymáhání a na straně druhé následky, které vzniknou v případě, že účinky rozhodnutí o vrácení této částky budou dočasně pozastaveny, nelze než konstatovat, že v daném případě by vznikla větší újma žalované (státu). Současně nutno poznamenat, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nemůže žalobkyni vzniknout žádná újma, kterou ostatně ve svém vyjádření k tomuto návrhu ani netvrdila, neboť uvedenou finanční částku již uhradila, její majetek se tak reálně nesníží. V případě zamítnutí kasační stížnosti jako nedůvodné jí bude stěžovatelka povinna tuto částku vrátit v plné výši.

[15] Stěžovatelka tak svá tvrzení o nepoměrně větší újmě dostatečně prokázala. V daném případě dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou splněny. Protože přiznání odkladného účinku není ani v rozporu s veřejným zájmem (což žalobkyně ve svém vyjádření nepopřela), rozhodl Nejvyšší správní soud tak,

jak je uvedeno ve výroku I. tohoto usnesení. Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku zároveň v žádném případě nepředjímá výsledek řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. července 2012

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu